Kaderstelling Ruimte

gemeente Peel en Maas

Inleiding

Een gemeente van gemeenschappen
Wij zijn een gemeente van gemeenschappen. Hier werken inwoners, ondernemers en organisaties samen aan een Peel en Maas waarin het goede leven nu en in de toekomst beleefd kan worden. Een Peel en Maas waarin gemeenschappen zelf vorm en inhoud geven aan hun eigen leefwereld. We zijn als gemeente pas effectief wanneer we op een respectvolle manier om weten te gaan met al het waardevolle dat inwoners, ondernemers en organisaties met elkaar samen doen. Dat vraagt om een overheid die niet alle problemen als overheidsproblemen beschouwt. Wij willen een overheid zijn die zich ervan bewust is wanneer ze wel en wanneer ze niet aan zet is. Een overheid die zich in het denken en doen laat inspireren door drie kernwaarden: diversiteit, duurzaamheid en zelfsturing. Het concept van de meervoudige overheid, met daarin de rollen van de autoritaire, regelgestuurde en communicatieve overheid, helpt ons hierbij.

Kaderstelling in Peel en Maas
Vanuit deze rolopvatting maken wij beleid. Dat betekent dat we dit beleid onder andere opbouwen op basis van de waardevolle inzichten van inwoners, ondernemers en organisaties, die werken aan een Peel en Maas waarin het goed leven is. Wij ontwerpen dit beleid dus niet ‘vanachter ons bureau’ voor de lokale samenleving.

De manier waarop we als gemeente in de wereld staan, hebben we vertaald in de manier waarop we in Peel en Maas tot kaderstellend beleid komen. Om te komen tot de kaderstelling die nu voor u ligt hebben we – op hoofdlijnen – de volgende stappen gezet:

1. We hebben een zogenaamd ‘Omgevingsbeeld’ opgesteld. Dit is een document waarin we zo feitelijk mogelijk een aantal trends en ontwikkeling hebben benoemd die relevant zijn voor deze kaderstelling. Dit omgevingsbeeld hebben we als bijlage aan deze kaderstelling toegevoegd;
2. Vervolgens organiseerden we enkele zogenaamde ‘ambitiegesprekken’. Tijdens deze gesprekken gingen mensen die ontwikkelgericht denken met elkaar in gesprek over actuele onderwerpen die binnen het thema spelen. Op basis van deze gesprekken – en uiteraard op basis van de gesprekken die we dagelijks hebben met inwoners, ondernemers en organisaties en uit allerlei andere bronnen – kwamen we tot een gedeelde ambitie op dit thema. Deze ambitie wordt onderschreven door inwoners en organisaties die met ons willen werken aan deze gedeelde ambitie;
3. Daarna stelden we op programmaniveau een aantal doelen op die ons als gemeente helpen om onze bijdrage te leveren aan de gedeelde ambitie. Onze drie kernwaarden vormen hierbij een waardevolle bron van inspiratie.

Deze kaderstelling kijkt 10 jaar vooruit en geldt daarmee voor de periode 2024 – 2034. Zoals gebruikelijk herijken we deze kaderstelling na 5 jaar.

Jaarlijkse concretisering in de uitvoeringsafspraken
Deze kaderstelling wordt jaarlijks geconcretiseerd door een aantal uitvoeringsafspraken op te nemen in de programmabegroting van het betreffende jaar. In de begroting geeft het college aan wat zij concreet wil doen in dat jaar om een bijdrage te leveren aan de door de raad vastgestelde programmadoelen.

Gedeelde ambitie Ruimte (2035)

Inleiding

Hieronder staat de gedeelde ambitie voor het thema Ruimte. Een ambitie van inwoners, ondernemers en organisaties die met ons willen werken aan een Peel en Maas waarin het goed leven is. Als gemeente onderschrijven wij deze ambitie van harte.

Gedeelde ambitie Ruimte

Peel en Maas is trots op de kwaliteiten die de leefomgeving vitaal maken en draagt dit uit. Hier wordt de ruimte beleefd en is deze ruimte toekomstbestendig.

Door de veelheid aan opgaven en uitdagingen neemt de vraag naar ruimte nog steeds toe. In deze complexiteit worden toekomstbestendige keuzes gemaakt. Op die wijze worden de grote opgaven op het gebied van immigratie, wonen en natuur aangepakt. Uitgangspunt bij de aanpak van de grote opgaven en bij nieuwe ontwikkelingen is dat deze ook daadwerkelijk bijdragen aan de landschappelijke waarden en kwaliteiten en aan vitale gemeenschappen. Gemeenschappen hebben de ruimte om zelf vorm en inhoud te geven aan de fysieke leefomgeving waarin inwoners, ondernemers en organisaties gezond wonen, werken en ondernemen.

> “We zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de leefomgeving”

Ruimte

In Peel en Maas is ruimte voor een energietransitie die passend is bij de kwaliteiten die ons kenmerken. Hier is ruimte voor natuur en biodiversiteit die respectvol beleefd kan worden. Hier is ruimte voor een agrarische sector die zich verder ontwikkelt naar een sector die onderneemt met respect voor de omgeving waar hij onderdeel van uitmaakt.

> “Kringloop-denken en energietransitie zijn belangrijk”

Identiteit van kernen en landschap

De woon- en klimaatopgave vragen, evenals in de afgelopen jaren, aandacht en zorg van de samenleving. De versterking van de identiteit van kernen en de kenmerkende waarden en kwaliteiten van de landschappen blijft hierbij een uitgangspunt. Woningen voor iedereen dragen bij aan de vitaliteit van gemeenschappen en kernen. Woningbouwprojecten dragen bij aan de identiteit van de kernen en een klimaatadaptieve inrichting van de openbare ruimte.

> “Kleine kernen met eigen identiteit en leefbaarheid zijn de kracht van Peel en Maas”

Toekomstbestendige openbare ruimte

De openbare ruimte is toekomstbestendig ingericht. Er is ruimte voor ontmoeting, duurzame veranderingen op het gebied van mobiliteit, biodiversiteit, duurzaamheid en klimaat. Gebruikers hebben invloed op het ontwerp en het beheer van deze ruimte. Waarbij het niveau van beheer en onderhoud past bij de wijze waarop deze openbare ruimte gebruikt wordt. Zo ontstaat een leef-, werk- en vrijetijdsomgeving die van en voor iedereen is en waar inwoners actief gebruik van maken en zich mentaal eigenaar van voelen.

> “Je fijn voelen in de eigen leefomgeving is belangrijk”

Transitie landelijk gebied
De transitie in het landelijk gebied geven ondernemers, inwoners en organisaties in samenspraak met elkaar vorm, waarbij de landschappelijke waarden bron van inspiratie vormen. De ideeën en creativiteit van inwoners en organisaties die hier wonen, werken en ondernemen staan hierbij centraal. Er is ruimte voor natuurinclusieve landbouw, nieuwe verdienmodellen, natuur en biodiversiteit.

> “Probeer om te denken, het moet anders”

Economie en ecologie in balans
We gaan als Peel en Maas voor een gemeente waarin de ruimte duurzaam beleefd wordt. Waarin economie en ecologie met elkaar in balans zijn. Ten aanzien van het toekomstbestendig houden van onze ecologie vragen bodem- en waterkwaliteit de komende jaren onze gezamenlijke aandacht en inspanning.

> “De stem van de natuur en unieke plekken moeten we meer laten horen”

Programmadoelen

Inleiding

In dit hoofdstuk gaan wij in op de zogenaamde programmadoelen. Dit zijn doelen die ons als gemeente helpen om onze bijdrage te leveren aan het behalen van de gedeelde ambitie. Op het thema Ruimte is de rol van de gemeente in het realiseren van de gedeelde ambitie relatief groot. Dit komt doordat de gemeente een evenwichtige belangenafweging maakt bij het toestaan van activiteiten in de fysieke leefomgeving. Uitgangspunt is een goed woon- en leefklimaat. Zeker met de toenemende druk op de schaarse ruimte. Dit is in veel gevallen ook wettelijk geregeld.

Programma 1.1 Vitale leefomgeving

Missie

In Peel en Maas zijn we trots op de kwaliteiten die onze leefomgeving vitaal maken en dragen dit uit. De fysieke leefomgeving ondersteunt een vitale gemeenschap. Gemeenschappen wonen, werken en verblijven er aangenaam met elkaar en geven zelf mee inhoud aan de ontwikkelingen en behoeftes in hun omgeving. We stellen onszelf en elkaar bij nieuwe ontwikkelingen de vraag of deze ook daadwerkelijk bijdragen aan een vitale gemeenschap en het goede leven in Peel en Maas.

Ruimte is schaars. De vele opgaven die spelen, zoals woningbouw, natuurontwikkeling, energietransitie en klimaatadaptatie vragen om ruimte. Deze opgaven worden in onderlinge samenhang opgepakt waarbij kwaliteit en toekomstbestendigheid leidend zijn.

Programmadoel 1

Versterking van de ruimtelijke kwaliteit is het uitgangspunt, met extra aandacht voor natuurinclusiviteit.
We koesteren het goede wat we hebben en bieden ruimte voor het betere, met het oog op ‘overmorgen’ Waarbij we inzetten op versterking van biodiversiteit, landschap, natuur en het karakter van het gebied.

De verschillen tussen de landschappen en kernen leveren een diversiteit op die we koesteren. Tegelijkertijd zorgen de landschappelijke kwaliteiten en karakteristiek van de kernen voor een overkoepelend duurzaam raamwerk, dat diepgeworteld zit in onze historie. De kernen met hun historische centra, de vitale woonwijken en het omliggende landschap zorgen voor belangrijke en op regionale schaal onderscheidende kwaliteiten in het dorpse en landelijke woonmilieu. We investeren in de versterking/verbinding van onze kwaliteiten en daarmee in de lokale diversiteit, die aansluit bij het karakter van het dorp, zijn gemeenschap en het omliggende landschap.

Een groene en gezonde leefomgeving draagt bij aan een positieve gezondheid en het goede leven. Bomen en groen zijn positief voor de beleving, dragen bij aan een goede luchtkwaliteit, zorgen voor verkoeling en zetten aan tot bewegen en ontmoeten. Daarom koesteren en versterken we onze groene natuurlijke leefomgeving door alles wat we doen, te doen met aandacht voor de natuur en biodiversiteit.

Kaderstellende uitgangspunten:

- Groen, water en biodiversiteit zijn sturend bij ruimtelijke ontwikkelingen in boven- en ondergrond: Bouwen wordt natuurinclusief, dat wil zeggen met ruimte voor waardevol groen en waterberging aan de oppervlakte;
- We geven als gemeente het goede voorbeeld en gaan uit van natuurinclusiviteit bij (her)ontwikkelingslocaties, herinrichtingen, natuurlijk bermbeheer, gemeentelijke eigendommen, etc.;
- Bij relevante fysieke veranderingen (publiek en privaat) kiezen we voor maatregelen die naast het versterken van biodiversiteit en het voorkomen van wateroverlast, droogte en hittestress ook bijdragen aan een gezondere en aantrekkelijkere leefomgeving;
- We creëren een samenhangend netwerk van groenblauwe structuren (aders) tussen bijzondere natuurwaarden en in de bebouwde omgeving;
- We stimuleren en faciliteren kringloop- en natuurinclusieve landbouw. Dit leidt tot een verbetering van de omgevingskwaliteit: verminderen van emissies (lucht en bodem), het verbeteren van de bodemkwaliteit en een bijdrage aan de landschappelijke kwaliteit;

- Iedere ruimtelijke ontwikkeling draagt bij aan de versterking van de waarden en kwaliteiten in het gebied. De waarden en kwaliteiten per gebied zijn beschreven in de Omgevingsvisie Peel en Maas en worden nog nader uitgewerkt.

Programmadoel 2
Bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving zijn vitale gemeenschappen een belangrijk uitgangspunt.
De gemeente heeft een rol van algemene belangenafweger en beslisser voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. Wij geloven in de kracht van gemeenschappen. Gemeenschappen kunnen voor een groot deel zelf bepalen wat voor hen het goede leven is en wat ervoor nodig is om dat goede leven te bereiken. Inbreng van gemeenschappen tijdens ruimtelijke processen (participatie) vergroot de kwaliteit van ruimtelijke ontwikkelingen. Daar waar mensen elkaar kennen, zich verantwoordelijk voelen en met elkaar in gesprek zijn over wat ze belangrijk vinden, versterken ze elkaar. Én ontstaan energie en veerkracht.

We bieden in ons beleid ruimte door te werken met doelen, in plaats van regels, die uitnodigen om bij te dragen aan de waardevolle ontwikkeling van Peel en Maas en ruimte bieden aan creativiteit.

Kaderstellende uitgangspunten:
- Binnen die globale ruimtelijke gemeentelijke kaders is ruimte voor de creativiteit en eigenaarschap van vitale gemeenschappen;
- Bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving is communicatie en participatie essentieel om belangen, ideeën en creativiteit uit de gemeenschappen op tijd in de planvorming mee te nemen. Het voeren van “het goede gesprek” is hierbij een gedeelde verantwoordelijkheid van alle betrokken partijen;
- We blijven hierover het gesprek voeren met onze samenwerkingspartners, zodat dit ook hún waarde wordt als ze met inwoners van Peel en Maas werken.

Programmadoel 3
De economische ontwikkeling is ondersteunend aan vitale gemeenschappen, in balans met ruimtelijke waarden en stimuleert een gezonde arbeidsmarkt.
We nemen afscheid van het traditioneel groeidenken. We groeien niet om te groeien, maar de groei moet bijdragen aan het goede leven in Peel en Maas. We benutten de kracht van bestaande bebouwing, daar waar dit een positieve bijdrage levert aan vitale gemeenschappen. En we sturen op hergebruik boven uitbreiding en nieuwvestiging. Daarbij dragen we zorg voor hetgeen achterblijft. We faciliteren initiatieven die een positieve bijdrage leveren aan het verminderen van leegstand en daarmee aan de vitaliteit van onze kernen en het buitengebied. Economische ontwikkeling is in balans met de arbeidsmarkt.

Kaderstellende uitgangspunten:
- Ruimtelijk faciliteren we lokale bedrijven, die geworteld zijn in de samenleving, met bijzondere aandacht voor de agrarische sector, het MKB (industrie en retail) en recreatie en toerisme. Samen met ondernemers werken we aan de kwaliteit van de werklocaties;
  We zetten in op herstructurering boven uitbreiding. Als herstructurering onvoldoende mogelijkheden biedt, is uitbreiding mogelijk;
- We bieden mogelijkheden aan hergebruik van leegstaand agrarisch vastgoed voor recreatie/toerisme en bedrijvigheid.

Programmadoel 4
De fysieke leefomgeving draagt bij aan een gezond leven en is klimaatadaptief en klimaatbestendig.
Het klimaat verandert en dat gaat sneller dan gedacht. Het is belangrijk om ons voor te bereiden op de gevolgen van klimaatverandering. Overheden, bedrijven én inwoners werken aan samenhangende oplossingen om de fysieke leefomgeving hierop aan te passen. We nemen daarom samen maatregelen op particulier en openbaar terrein om de negatieve effecten zoals hitte, droogte, afnemende biodiversiteit en wateroverlast tegen te gaan.
We zetten ons in voor een omgeving die uitnodigt om te bewegen, te spelen, te ontmoeten, te ontspannen én een permanente verbetering van de luchtkwaliteit. Dit alles draagt bij aan een Gezonde Regio.

Kaderstellende uitgangspunten:

- Gezondheid en veiligheid zijn belangrijke afwegingsfactoren bij ruimtelijke plannen;
- We verbeteren het leefklimaat en Peel en Maas is in 2050 klimaatbestendig;
- Bij ruimtelijke ontwikkelingen en bij nieuwe initiatieven worden klimaatadaptieve maatregelen toegepast. Bij herontwikkeling zoeken we actief en innovatief naar mogelijkheden om klimaatadaptieve maatregelen toe te passen.

Programmadoel 5

Peel en Maas is energieneutraal in 2050.

Duurzaam opgewekte energie is onmisbaar voor het aanpakken van klimaatverandering en heeft direct een positieve invloed op de leefomgeving.

Samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties onderzoeken we hoe we meer energie kunnen besparen en waar we duurzame energie kunnen opwekken door duurzame energiedragers. Ook onderzoeken we hoe we stap voor stap van het aardgas gaan en welke energiedragers hier een rol in kunnen vervullen. De volgende drie pijlers zijn daarbij belangrijk voor een duurzamer Peel en Maas: iedereen kan meedoen, iedereen kan het betalen en iedereen kan meeprofiteren.

Peel en Maas zet zich in voor lokale opwek van duurzame energie, zodanig dat we verantwoordelijkheid nemen in de verduurzaming van onze energievoorziening en het rendement maximaal terugvloeit naar onze lokale gemeenschap.

Kaderstellende uitgangspunten:

- Bij nieuwe ontwikkelingen gaan we uit van energieneutraal, zo wordt nieuwbouw energieneutraal en wordt uitbreiding van bedrijventerreinen energieneutraal uitgevoerd;
- We realiseren schone en toekomstbestendige energie op een veilige manier, zodanig dat onze inwoners daar profijt van hebben;
- We zetten primair in op het stimuleren van energiebesparing;
- We geven ruimte aan duurzame grootschalige opwek.

Programmadoel 6

Gezonde, veilige, toegankelijke en slimme(re) (collectieve) mobiliteit is beschikbaar in Peel en Maas.

Goede en veilige bereikbaarheid van lokale en regionale voorzieningen (zorg, onderwijs, recreatie, arbeid) en een goed functionerend en toegankelijk mobiliteitssysteem zijn belangrijk voor inwoners en bedrijven.

We werken samen met inwoners, maatschappelijke partijen en het bedrijfsleven aan het in stand houden en versterken van dit aantrekkelijk en toegankelijke mobiliteitssysteem met een positieve impact op het milieu en gezondheid.

Kaderstellende uitgangspunten:

- Een uitstekende bereikbaarheid én een goed functionerend en toegankelijk mobiliteitssysteem zijn belangrijk voor bedrijven en inwoners;
- Mobiliteit is daarbij geen doel op zich. Wel levert het een belangrijke bijdrage aan de economische, ruimtelijke, toeristische en sociaal maatschappelijke ontwikkelmogelijkheden.

Programmadoel 7

In Peel en Maas zijn per doelgroep voldoende betaalbare duurzame woningen beschikbaar.

Om vitaliteit en leefbaarheid van de kernen te behouden is het zaak om de bestaande en nieuwe woningvoorraad in balans te brengen met de vraag en het aanbod van nu en voor de toekomst. Kernwoorden hierbij zijn: zorgen voor en omkijken naar elkaar, hergebruik van bestaande bebouwing, levensloopbestendig, betaalbaar en duurzaam.

Het juiste type woning van de juiste kwaliteit op de juiste plek en voor de juiste doelgroep sluit aan bij de uitdagingen die we zien op het gebied van betaalbaarheid, diversiteit, duurzaamheid en beschikbaarheid. Het eigenaarschap voor verduurzaming en het levensloopbestendig maken van de woning ligt in eerste instantie bij de particuliere eigenaar / woningcorporatie. We zien hierbij niet alleen een oplossing door het toevoegen van nieuwe woningen. Daarom stimuleren we het

levensloopbestendig (ver)bouwen en verduurzamen van woningen of creëren we kansen voor doorstroming. We staan open voor (ver)nieuwe(nde) initiatieven die hieraan bijdragen.

Kaderstellende uitspraken:

- We stemmen de planvoorraad af op de behoefte, waarbij de kwaliteit leidend is;
- We kiezen voor een duurzame ontwikkeling in bouwen en wonen;
- We willen een duurzame ontwikkeling in bouwen en wonen: rekening houdend met energetische maatregelen en toekomstbestendigheid van woningen. We creëren een leefomgeving, die rekening houdt met het veranderende klimaat en daarnaast bijdraagt aan de gezondheid, biodiversiteit en veiligheid van de inwoners van Peel en Maas;
- Iedere nieuwe woning is levensloopbestendig/anderszins toekomstbestendig;
- We voegen woningen (in principe) toe in de dorpen, bij voorkeur op herstructureringslocaties;
- We faciliteren de zoektocht naar passende woonruimte voor de diverse doelgroepen en stimuleren woningbouw die bijdraagt aan het zorgen voor elkaar.

Programma 1.2 Beheer fysieke leefomgeving

Missie
De kwaliteit van de openbare ruimte is belangrijk voor ons welbevinden, kortom belangrijk voor het goede leven in Peel en Maas. Elk dorp heeft zijn eigen karakter, en het buitengebied is divers met landschappelijke kwaliteiten. We sluiten aan op ontwikkelingen in kernen en op de behoefte van inwoners, bedrijven en organisaties. Zo kan een leef-, werk- en vrijetijdsomgeving ontstaan die van en voor iedereen is en waar iedereen actief gebruik van maakt en zich mentaal eigenaar van voelt.

Programmadoel 1
Een kwalitatief goede, duurzaam ingerichte en onderhouden openbare ruimte die rekening houdt met de karakteristieke eigenschappen van (de kernen in) Peel en Maas.
De openbare ruimte bepaalt mede deze specifieke eigenschappen en de 'belevingswaarde' van alle kernen en het buitengebied. De openbare ruimte krijgt identiteit, vorm en betekenis samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Kaderstellende uitgangspunten:
- Belangrijke uitgangspunten bij de inrichting van de openbare ruimte zijn klimaat en toekomstbestendig, betaalbaar, veilig, bereikbaar, toegankelijk, gezond en sociaal;
- Het niveau van beheer en onderhoud past bij de wijze waarop de openbare ruimte gebruikt wordt. We hanteren de landelijke standaard beeldkwaliteitsniveaus (A is het hoogste niveau en D het laagste niveau):

Centrumgebieden en toeristische gebieden	A
Woongebieden	B
Bedrijventerreinen en buitengebied onderdeel wegen	B
Bedrijventerreinen en buitengebied overige onderdelen	C

Programmadoel 2
De openbare ruimte is van en voor iedereen, is veilig en toegankelijk en nodigt uit om te ontmoeten en te bewegen.
De openbare ruimte speelt een belangrijke rol in het fysieke en mentale welbevinden van de inwoners. Daarom blijven we ons inzetten voor een fysieke leefomgeving waar het prettig wonen, werken en recreëren is. We benaderen vraagstukken integraal en zoeken naar koppelkansen tussen het fysieke en maatschappelijke domein. We zoeken met inwoners en bedrijven, ieder vanuit onze eigen verantwoordelijkheid, naar de kansen die bijdragen aan een prettige, gezonde en veilige fysieke leefomgeving.

Daar waar inwoners eigenaarschap willen nemen in het beheer van de openbare ruimte zoeken we naar mogelijkheden om dit te ondersteunen.

Kaderstellende uitgangspunten:
- Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte kiezen we voor maatregelen die bijdragen aan een gezonde en veilige leefomgeving;
- We richten de openbare ruimte in zodat deze uitnodigt tot bewegen, spelen, ontmoeten en ontspannen;
- De openbare ruimte is schoon, veilig en voor iedereen toegankelijk;
- De openbare ruimte heeft een verkeersveilige infrastructuur waar we duurzame mobiliteit (fietsen, lopen, OV, deelvervoer) stimuleren en faciliteren.

Programmadoel 3

De openbare ruimte is klimaatbestendig.

We ontwikkelen en beheren een openbare ruimte die voorbereid is op de verandering van het klimaat. Bij relevante fysieke veranderingen in de openbare ruimte kiezen we voor klimaatadaptieve maatregelen die naast het versterken van de biodiversiteit en het voorkomen van wateroverlast, droogte en hittestress ook bijdragen aan een gezondere en aantrekkelijkere leefomgeving.

Kaderstellende uitgangspunten:

- Door het nemen van maatregelen beperken we de gevolgen van wateroverlast en de nadelige gevolgen van extreme hitte, droogte en hevige regenval;
- De openbare ruimte richten we duurzaam, groen en klimaatadaptief in, daarbij zijn groen, water en biodiversiteit sturend;
- We kiezen voor meer kwalitatief en kwantitatief groen, zodat een bijdrage wordt geleverd aan behoud en versterking van biodiversiteit en het voorkomen van hittestress;
- We gaan uit van natuurinclusief bij (her)ontwikkelingslocaties, herinrichtingen, natuurlijk bermbeheer, gemeentelijke eigendommen, etc.;
- We doen actief een beroep op de samenleving. Klimaatverandering is een probleem dat iedereen raakt. De overheid kan dit niet alleen oplossen. Daarom gaan we nog meer samenwerken. Belanghebbenden (inwoners, bedrijven woningcorporaties, enz.) worden uitgenodigd om hun verantwoordelijkheid te nemen bij het uitvoeren van maatregelen bij elke ontwikkeling, hoe klein ook;
- We investeren in landschap- en natuurontwikkeling;
- Waardevolle landschapselementen houden we in stand en versterken we;
- We creëren een samenhangend netwerk van groenblauwe structuren (aders) tussen bijzondere natuurwaarden en de bebouwde omgeving.

Programmadoel 4

Afval is grondstof.

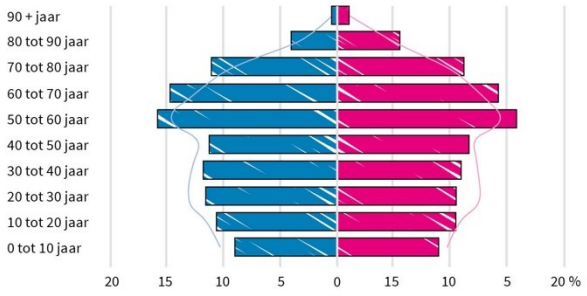
Het voorkomen van afval is het vertrekpunt: daarom zetten we in op preventie. Waar toch ‘afval’ ontstaat steken we in op afval als grondstof. Daarom scheiden we afval aan de bron om hoogwaardige recycling of hergebruik mogelijk te maken. We gaan voor het behoud van waarde in de keten. We zitten nu in een tussenfase: een lineaire economie met recycling. Er worden grondstoffen gebruikt en er ontstaat afval, maar dankzij recycling is dit minder.

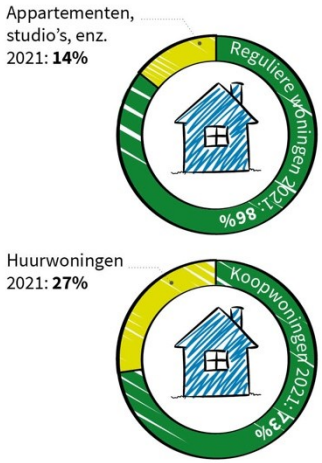
Kaderstellende uitgangspunten:

- We bieden service met afvalinzameling, de inzameling is doelmatig en doeltreffend;
- We voldoen tenminste aan de landelijke VANG (Van Afval Naar Grondstof) ambitie;
- In ons doen en laten zetten we in op hergebruik en circulariteit van grondstoffen. We pionieren en benutten innovatieve kansen als aanbieder en inzamelaar van materiaalstromen;
- Bij het opstellen en aanbesteden van projecten/plannen maken we duurzame keuzes.

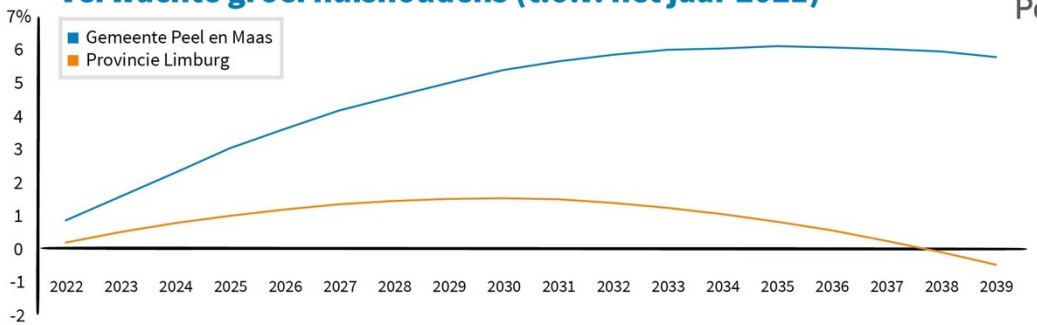
Wonen

Inwoneraantallen en huishoudensopbouw

Verwachte groei huishoudens (t.o.v. het jaar 2021)

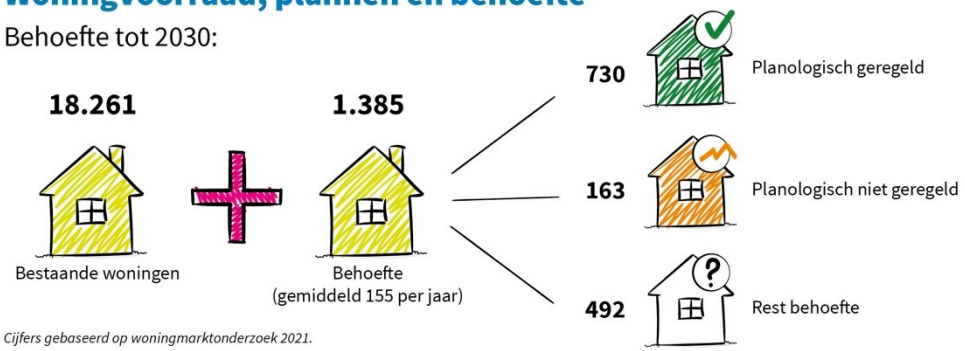
Huishoudenstype	2021-2030	2030-2050
Alleenstaanden	+ 975	+ 705
Paren zonder kinderen	+ 175	- 1.170
Paren met kinderen	- 165	- 505
Eenoudergezinnen	+ 95	+ 110
Overige huishoudens	+ 5	+ 5
Totaal	**+ 1.085**	**- 860**

Huishoudens	2021-2030	2030-2050
15-25 jaar	- 15	+ 70
25-30 jaar	- 5	- 465
35 tot 55 jaar	- 275	- 395
55 tot 75 jaar	+ 30	- 1.710
75 jaar en ouder	+ 1.350	+ 1.640
Totaal	**+ 1.085**	**- 860**

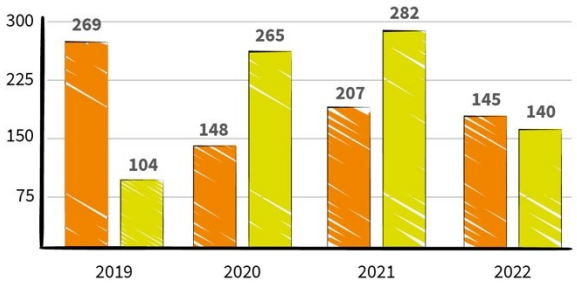
Woningvoorraad, plannen en behoefte

Behoefte tot 2030:

Cijfers gebaseerd op woningmarktonderzoek 2021.

Aantal vergunde en gereedgemelde woningen

Huisvesting speciale doelgroepen

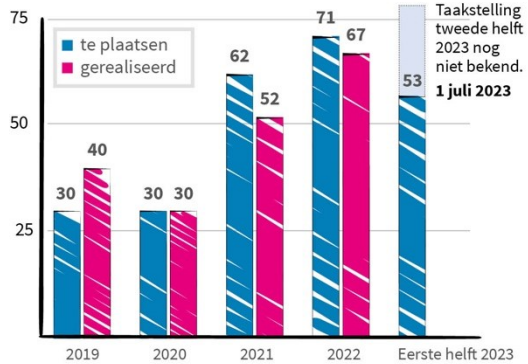
Arbeidsmigranten	2019	2022
Aantal ingeschreven arbeidsmigranten	915	1.714
Vergunde huisvestingslocaties (aantal bedden)	2.800	4.183

Overzicht huisvestinglocaties	
Aantal huisvestingslocaties	73
Waarvan grote locaties (meer dan 200 bedden)	*2*
Reguliere woningverhuur	40

Woonwagenstandplaatsen	
Huidige aantal	10
Extra realisatie	5

Zorgwoningen	
Ouderenzorg	428
Gehandicaptenzorg	338
Beschermd wonen	80

Taakstelling huisvesting statushouders

In het kort...

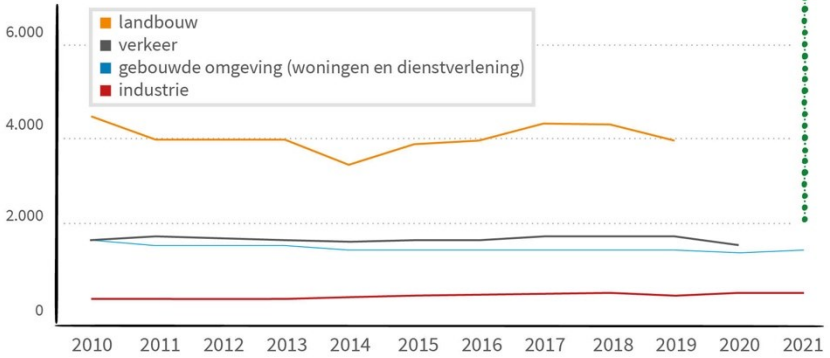
- In **2019, 2020, 2021 en 2022** zijn **791 woningen** gereed gemeld.
- De toekomstige woonopgave ligt voor **95%** in de **bestaande woningvoorraad** en voor **5%** in **nieuwbouw**.
- **Toekomstige behoefte** bestaat met name uit **kleinere woningen** (1-2-persoonshuishoudens, goedkope koop en woningen in de sociale huur en het middenhuursegment).
- Verhouding koopwoningen en huurwoningen in Peel en Maas: **73% koop** en **27% huur.**
- Het aantal huishoudens in Peel en Maas **groeit** de komende **13 jaar**.
- Tot **2050** is er een **verdubbeling** van het aantal **75-plussers** (in totaal zijn er dan ca. 5.870 inwoners boven de 75 jaar).
- Het aantal jongeren **onder de 35 jaar** daalt de komende jaren.
- Limburgse overheden, corporaties en marktpartijen zetten samen de schouders onder de realisatie van **26.550 woningen** de komende jaren in de provincie Limburg. Dit is de woondeal met het Rijk.

Cijfers gebaseerd op 2021 en 2022

Duurzaamheid en energie

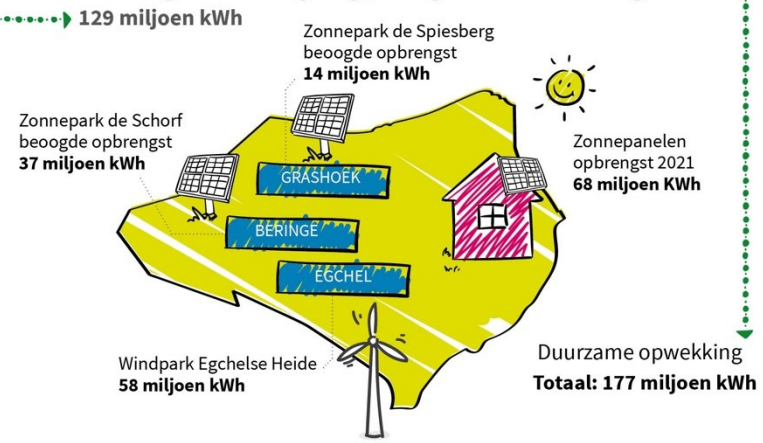
Energie

Totaal overzicht verbruik in Terajoule
(totale energieverbruik aardgas, elektriciteit, voertuigbrandstof etc.)

Duurzame Energieopwekking elektriciteit

Verbruik gebouwde omgeving (woningen en dienstverlening)
129 miljoen kWh

SDE-subsidies

(Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie)

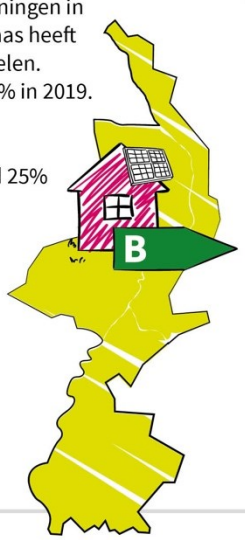
Jaar	Beschikt	Gerealiseerd
2018	113	48
2019	127	78
2020	190	104
2021	214	124

214 beschikkingen 2021 = 8% van Limburg

gemeente Peel en Maas

Circa 38% in 2021
van de woningen in Peel en Maas heeft zonnepanelen.
Dit was 25% in 2019.

Limburg
gemiddeld 25%

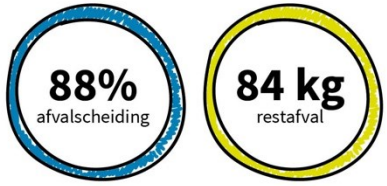
Circa 53% in 2021
van de woningen in Peel en Maas heeft energielabel B of hoger. Dit was 42% in 2019

Limburg
gemiddeld 39%

Afval circulaire economie

De landelijke doelstelling voor huishoudelijk afval is 75% afvalscheiding én maximaal 100 kg restafval (fijn restafval huis-aan-huis én grof huishoudelijke afval) per inwoner.

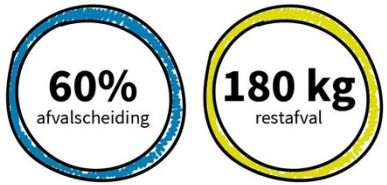
Resultaten 2021 Peel en Maas:

42 kg huis-aan-huis
per inwoner

42 kg grof huishoudelijk afval
per inwoner

Resultaten 2020 landelijk:

Mobiliteit

Aantal geregistreerde auto's per inwoner:
2010 **0,45 auto**
2020 **0,56 auto**

Duurzame vervoersvormen

Elektrische personenauto's per 1000 inwoners in Peel en Maas: **8**

Landelijk: **17**

Bezit elektrische auto's
2019 **200**
2021 **434**

Openbare laadpunten elektrische auto's in Peel en Maas
2019 **20**
2020 **40**
2021 **85**

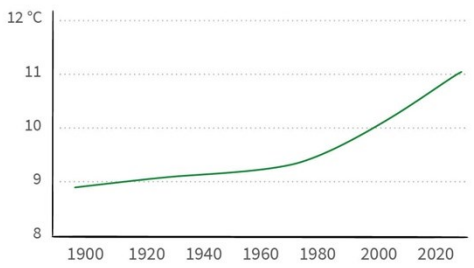
In het kort...

- Lokale initiatieven leveren een flinke bijdrage aan de opwek van duurzame energie met grootschalige projecten én aan de vitalisering van de leefomgeving doordat een deel van de opbrengsten terugvloeit naar de gemeenschap.
- Via een lokaal initiatief doet Peel en Maas mee met het landelijke kennis- en leerprogramma Aardgasvrije Wijken: doel is ruim 500 gebouwen in Panningen te verduurzamen en aan te sluiten op een warmte en koude-net.
- De energietransitie gaat geleidelijk, het belangrijkste uitgangspunt is energiebesparing.
- Te weinig ruimte op het elektriciteitsnetwerk levert vertraging op.
- SDE subsidies zijn bedoeld voor bedrijven en non-profit organisaties voor projecten voor het verminderen van de CO2-uitstoot door hernieuwbare energie op te wekken.

Klimaat en Groen

Klimaatverandering trends

Jaartemperatuur op 5 KNMI-hoofdstations in Nederland

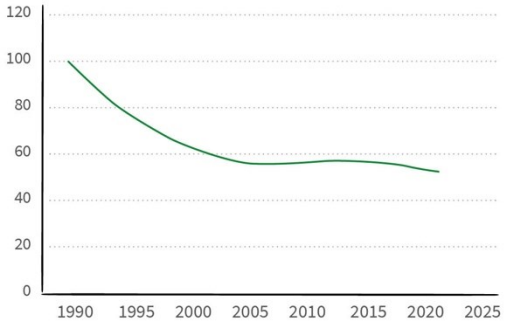
Extreem weer

Steeds vaker krijgen we te maken met extreme neerslag, warmte/hittestress en droogte.

Biodiversiteit loopt terug

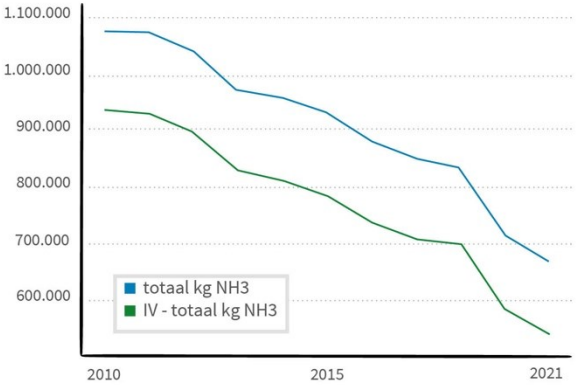
Fauna in natuurgebieden op land (in Nederland)

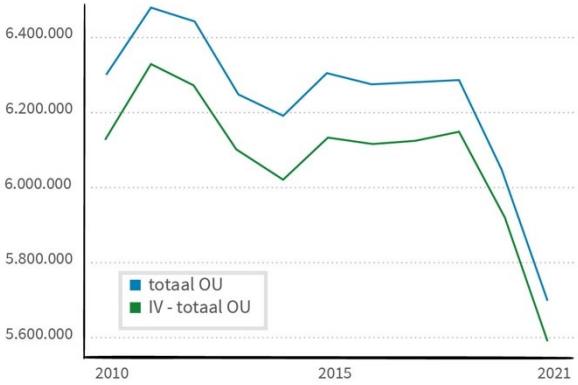
Luchtkwaliteit Peel en Maas

Gebaseerd op Analyse intensieve veehouderij in Peel en Maas, september 2021.

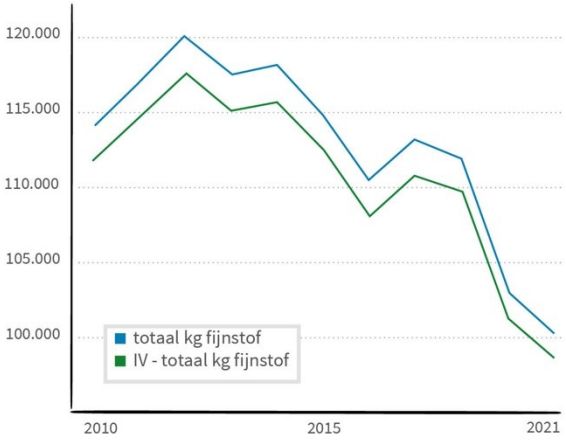
Ammoniak waarden

Geur waarden

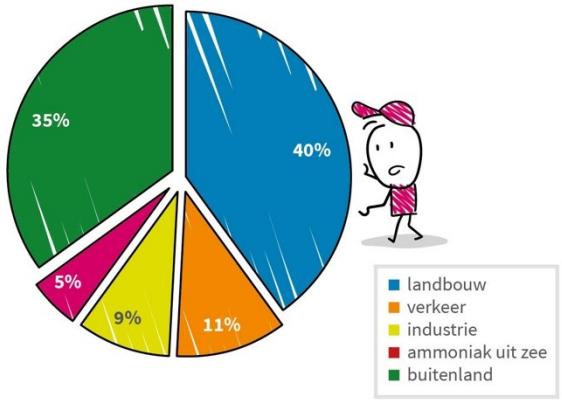

Fijnstof waarden

Stikstof landelijk

Stikstofdepositie per sector in gevoelige Natura 2000-gebieden

Klimaatbestendig en water-robuust

Cijfers Peel en Maas

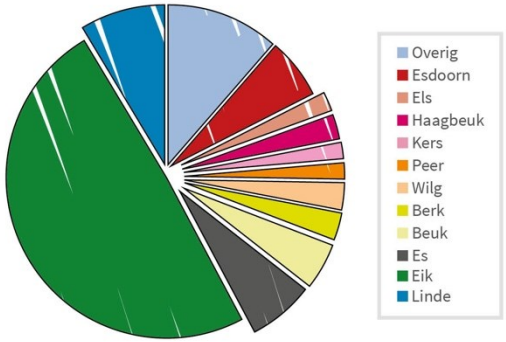
2021	Oppervlakte groen	Oppervlakte van bomen
Peel en Maas	54,9%	40%
Limburg	49,6%	31,4%
Nederland	46,8%	25%

Oppervlakte gemeente: 16.132 hectare

Bos: +/- 2.000 hectare, 70% naaldbos, 30% inheems-/loofbos, gemeentelijk bos +/- 600 hectare

Daarnaast gemeentelijke openbare ruimte:
703 hectare, waarvan 390 hectare groen en 313 hectare verharding.

Solitaire bomen per soort (eigendom van de gemeente)

Particulier afkoppelen van hemelwater en infiltreren met subsidie

2017-2019	23.000 m2
2020	12.000 m2
2021	11.000 m2
2022	11.200 m2
Totaal	**57.500 m2**

In het kort...

Gevolgen

- Gevolgen van hitte/droogte: beregeningsverbod, lage grondwaterstand, problemen met waterkwaliteit van open water, risico natuurbranden.
- Afname biodiversiteit zorgt voor verstoring/kwetsbaarheid in de natuur o.a. ziektes, woekeren bramen, brandnetels.
- We hebben een kwetsbaar bomenbestand.
- Berken, beuken, fijnsparren en grove den kunnen slecht tegen hitte/droogte.
- Vanaf 2018 drie warme zomers achter elkaar.
- Extreme neerslag zorgt in juli 2021 voor overstroming van de Maas.

Wat doen we

- Natuurlijkvriendelijk maaien, andere keuzes plantmateriaal, we gaan 7.319 extra bomen planten.
- We vergroenen schoolpleinen en leggen waterbergingen aan.
- Klimaatadaptief en water-robuust inrichten bij de uitvoering van projecten/ herontwikkelingen (groen koppelen aan water).

Postbus 7088
5980 AB Panningen
Wilhelminaplein 1
5981 CC Panningen
T 077 - 306 66 66
E info@peelenmaas.nl
www.peelenmaas.nl

gemeente
Peel en Maas